

ENAINDVAJSETA POLETNA ŠOLA V ESSEXU (ANGLIJA) O PODATKOVNI ANALIZI V DRUŽBOSLOVNI ZNANOSTI

Anton Kramberger

Zgodovina poletne šole v Essexu (Essex Summer School): osnovana je bila v 1968. letu in jo je finančno podprl Unesco. Nekaj naslednjih let je šolo omogočala Nuffild fondacija, ki sta jo kasneje zamenjala Evropski konzorcij za politična raziskovanja (European Consortium for Political Research, ECPR) in Vladni oddelek Univerze v Essexu. ECPR so v letu 1970 oblikovali predstavniki osmih evropskih institucij za politične študije, začetno finančno osnovo pa jim je omogočila petletna donacija Fordove fundacije.

Cilji ECPR: zagotoviti želi strokovno osnovo in tehnično infrastrukturo za uporabljanje metodološkega znanja v družboslovnih raziskavah. V ta namen podpira naslednje dejavnosti: pospešuje sodelovanje med institucijami in posamezniki, omogoča delo s stvarnimi podatki (iz statističnih virov in predvsem iz arhiviranih družboslovnih raziskav), evaluirata software namenjen vsem fazam obdelave podatkov, pospešuje izmenjavo študentov, učiteljev ter raziskovalcev, ohranja strokovni nivo in kontinuiteto Poletne šole v Essexu, predvsem s visoko kotizacijo. Z vsemi temi mehanizmi želi ECPR povezati evropske družboslovne (in še zlasti politološke) raziskovalce v trajnejšo skupnost.

Članstvo v ECPR je institucionalno, torej je organizacija stanovska in nevladna; v letu 1987 je konzorciju pripadalo 132 institucij. Zlagoma širi interesno območje izven Evrope in v mejna družboslovna področja. Posebna politika je priključiti k sodelovanju dežele iz vzhodne Evrope.

Cilji Poletne šole v Essexu so dvojne narave: prvič, z intenzivnim kratkotrajnim šolanjem naj bi zagotovili strokovno metodološko podlago za kvantitativno podatkovno analizo, in drugič, omogočajo stike med različnimi ljudmi, ki se ukvarjajo s sorodnimi nalogami (študenti, profesorji, sodelavci pri vajah, vabljeni predavatelji na okroglih mizah, idr.).

Računalniška oprema Poletne šole je zadostna, ni pa zadnji krik mode in tehnike. Hardware sestavljajo računalniški sistem DEC 10 (iz leta 1971), ki je zgledno oskrbovan, na katerem delaš preko terminalov; potem sta še dve učilnici za delo na mikroročunalnikih: v eni je 20 samostojnih IBM PC-XT enot z eno samostojno tiskalniško postajo, druga pa predstavlja v lokalno mrežo združen laboratorij dvajsetih IBM PC-AT enot, ki so povezane z DEC sistemom. Udeležencem šole so učilnice na razpolago praktično ves dan, resursi so

v razumnih mejah neomejeni.

Programska oprema ni razkošna, je pa zadovoljiva: na velikem sistemu se uporabljajo poleg SPSS še nekateri specialni programske paketi in produkti kot je na primer program ECTA za analizo loglinearnih modelov. Na mikroročunalnikih imajo nekaj rezidenčnega software-a splošne narave (podatkovne baze, programi za obdelavo besedil, grafika), vendar večino namenskega software-a prinesejo predavatelji s seboj in ga seveda tudi odnesejo. Literatura za uporabo teh namenskih paketov je skromna, večinoma se je treba uporabe priučiti preko vaj.

Letošnja Poletna šola je bila po običaju sestavljena iz treh dvotedenskih seminarjev, ki so jih v večernih urah dopolnjevale okrogle mize. Udeleženci so lahko po lastni želji izbrali seminarje, ki so se sicer razlikovali, nekateri o njih pa so bili nadaljevalni, kar pomeni, da je osnovnemu seminarju sledil bolj poglobljeni tečaj. Kot ilustracijo naj navedem seznam letošnjih seminarjev:

- . Matematika za družboslovje (osnove, matrična algebra)
- . Podatkovna analiza z SPSS
- . Podatkovna analiza za začetnike
- . Analiza tekstualnih podatkov: jezik politike
- . Uvod v regresijo in vzročne modele (1. in 2.del)
- . Uvod v podatkovno analizo na mikroročunalnikih
- . Učenje s pomočjo računalnika (izdelava učnih programov)
- . Analiza kontingenčnih tabel (povezave, proporci, grafi)
- . Vzročni modeli in strukturne enačbe
- . Nadaljevalna tekstualna analiza
- . Osnove skaliranja
- . Analiza časovnih vrst
- . Analiza kontingenčnih tabel (loglinearni modeli)
- . Nadaljevalni vzročni modeli
- . Analiza diskurza in politična semiotika
- . Posplošeno linearno modeliranje (GLIM)
- . Ekonomika in volitve v zapadni Evropi in ZDA
- . Nadaljevalna ekonometrika

Ker je običajno, da poletne šole nudijo zgolj osnovno znanje, ne pa celovitega šolanja, je sicer možno, da udeleženci delajo izpite iz seminarske snovi, vendar pa se morajo izobraževati v Essexu vsaj dvanajst tednov. Ako uspešno opravijo izpite iz matematike in dveh sklopov predmetov, lahko po uspešno zagovarjani krajši disertaciji (do 10.000 besed) dobijo **diplomo Poletne šole**. Diploma ima vrednost diplome 2. stopnje. S poglobitvijo teme (do 30.000 besed) lahko kasneje udeleženci opravijo magisterij. Zaradi dragega šolanja (600 funtov za 6 tednov šolanja, stroški bivanja in prevoza), časovne razvlečenosti in zahtevnih izpitov se le malo udeležencev odloča za izpite, večina se zadovolji s potrdilom o udeležbi, ki je pomembna (in prestižna) referenca za službo ali kariero.

Jugoslovanske institucije družboslovne usmeritve (z izjemo redkih kot je na primer FSPN v Ljubljani, od koder je odšlo na šolanje že 10 ljudi) z ECPR nimajo nikakršnih stikov. Članstvo v tem združenju, ki je seveda povezano z nekaterimi materialnimi in finančnimi pogoji, omogoča instituciji, da letno pošlje po lastni presoji dva študenta na brezplačno šolanje v Essex. Kljub temu, da imamov Jugoslaviji strokovnjake, ki zmorejo učiti najnovejše dosežke iz družboslovne metodologije, pa smo organizacijsko šibki in nepovezani, tako da se znanje predolgo zadržuje v ožjih skupinah. Zato ni odveč razmišljati o članstvu v ECPR, ki je prav v programski politiki naklonjena sodelovanju z deželami vzhodne Evrope. Istočasno pa je lahko to tudi vzpodbuda za zametek podobne šole v Juoslaviji.

Naj za zaključek navedem naslov, na katerem lahko vsi tisti, ki jih zanima ali literatura ali informacije v zvezi s šolanjem, dobijo osnovne napotke:

Mrs C Welge
The Organizing Secretary
Essex Summer School in Social
Science Data Analysis and Collection
Department of Government
University of Essex
COLCHESTER CO4 3SQ
England

